

В И С Н О В О К

до проекту Закону
про внесення змін до деяких законів України щодо спрощення
виконавчого провадження через цифровізацію
(реєстр. № 14005 від 04.09.2025)

Комітет Верховної Ради України з питань цифрової трансформації на своєму засіданні 4 листопада 2025 року (Протокол № 158) розглянув проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо спрощення виконавчого провадження через цифровізацію (реєстр. № 14005 від 04.09.2025), поданий народним депутатом України Мотовиловцем А.В. та іншими народними депутатами України.

Законопроект розроблений з метою забезпечення виконання судових рішень і рішень інших органів (посадових осіб) шляхом цифровізації деяких етапів виконавчого провадження, оптимізації його стадій та строків вчинення виконавчих дій.

В межах предметів відання Комітету щодо запропонованих законодавчих змін зазначаємо наступне.

Проектом Закону пропонується внесення змін до деяких законів України, якими передбачається: розширення функціоналу автоматизованої системи виконавчого провадження, зокрема, щодо взаємодії виконавців з державними органами, банками, іншими фінансовими установами, небанківськими надавачами платіжних послуг тощо; запровадження взаємодії між Єдиним реєстром боржників та іншими реєстрами; також передбачено, що у разі звернення особи за вчиненням дії щодо відчуження та/або застави майна, що належить боржнику, наявність відомостей про боржника в Єдиному реєстрі боржників є підставою для відмови у вчиненні таких дії щодо майна боржника, крім випадків, передбачених законом.

Крім того проектом передбачено, що у разі надходження на відповідний рахунок органу державної виконавчої служби, приватного виконавця коштів, які підлягають стягненню під час виконання такого рішення, автоматизована система виконавчого провадження формує повідомлення про погашення заборгованості за виконавчим провадженням, що є підставою для виключення відомостей про боржника з Єдиного реєстру боржників та зняття арешту з коштів/електронних грошей боржника, а також цінних паперів, що існують в електронній формі.

Міністерство цифрової трансформації України у своєму висновку до законопроекту зазначило про необхідність його доопрацювання та висловило наступні зауваження та пропозиції.

Пунктом 4 проекту Закону пропонується статтю 5 Закону України «Про депозитарну систему України» доповнити частиною десятою такого змісту: «10. У разі відкриття або закриття рахунку в цінних паперах депонента депозитарна установа зобов'язана провести перевірку щодо наявності і відсутності відомостей про таку особу в Єдиному реєстрі боржників.

У разі відкриття або закриття рахунку в цінних паперах особі, відомості про яку внесені до Єдиного реєстру боржників, депозитарна установа зобов'язана у день відкриття або закриття рахунку повідомити про це зазначений у Єдиному реєстрі боржників орган державної виконавчої служби або приватного виконавця.

Доступ до відомостей про боржників у Єдиному реєстрі боржників та інформаційна взаємодія за допомогою автоматизованої системи виконавчого провадження для депозитарних установ є безоплатними.».

Статтею 9 Закону України «Про виконавче провадження» визначено функції та порядок функціонування Єдиного реєстру боржників.

Так, абзацом другим частини першої статті 9 передбачено, що відомості про боржників, включені до Єдиного реєстру боржників, є відкритими та розміщуються на офіційному веб-сайті Міністерства юстиції України.

Абзацом другим частини першої статті 8 Закону України «Про виконавче провадження» визначено норму про вільний та безоплатний доступ до інформації автоматизованої системи виконавчого провадження, який забезпечує Міністерство юстиції України у мережі Інтернет на своєму офіційному веб-сайті з можливістю перегляду, пошуку, копіювання та роздрукування інформації, на основі поширених веб-оглядачів та редакторів, без необхідності застосування спеціально створених для цього технологічних та програмних засобів, без обмежень та цілодобово.

Таким чином, оскільки доступ до Єдиного реєстру боржників та до інформації автоматизованої системи виконавчого провадження є вільним та безоплатним, пропонуємо у запропонованій проектом Закону редакції частини десятої статті 5 Закону України «Про депозитарну систему України» абзац третій виключити.

Також, підпунктом 1 пункту 5 проекту Закону пропонується у Законі України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» пункт 4 частини третьої статті 10 доповнити абзацом другим такого змісту:

«Електронна інформаційна взаємодія Державного реєстру прав та Єдиного реєстру боржників здійснюється в порядку, визначеному Міністерством юстиції України».

Крім того, підпунктом 3 пункту 7 проекту Закону пропонується у Законі України «Про виконавче провадження» статтю 9 викласти в новій редакції.

Так, абзац шостий частини третьої цієї статті передбачає, що перевірка щодо наявності / відсутності відомостей про власника майна в Єдиному реєстрі боржників здійснюється шляхом взаємодії Єдиного реєстру боржників із державними електронними базами даних та реєстрами в порядку, визначеному Міністерством юстиції України разом з державними органами, що є їх держателями.

Звертаємо увагу, що правові, організаційні і фінансові засади створення та функціонування публічних електронних реєстрів з метою захисту прав та інтересів фізичних та юридичних осіб під час створення, зберігання, оброблення та використання інформації у публічних електронних реєстрах встановлює Закон України «Про публічні електронні реєстри» (далі – Закон).

Відповідно до статті 34 Закону користування реєстровою інформацією здійснюється у порядку загального доступу, спеціального доступу та електронної інформаційної взаємодії між реєстрами.

Частиною другої цієї ж статті Закону передбачено, що держатель самостійно або за допомогою адміністратора реєстру забезпечує безоплатний, необмежений у часі та неавторизований доступ (загальний доступ) у формі забезпечення можливості самостійного перегляду, копіювання і збереження за допомогою загальнопоширених програмно-апаратних (у тому числі мобільних) засобів до реєстрової інформації, що не належить до інформації з обмеженим доступом, необмеженому колу осіб через офіційні інтернет-ресурси держателів та адміністраторів реєстрів та/або єдиний державний веб-портал відкритих даних, а також право їх подальшого вільного використання.

Реєстрові дані надаються у форматі, що дозволяє їх автоматизоване оброблення електронними засобами, а також у формі витягів, довідок, викопіювань, що можуть отримуватися зацікавленими особами за допомогою електронних інтерфейсів реєстрів та/або шляхом особистого або письмового (поштовим відправленням) звернення до публічного реєстратора.

Згідно частини третьої цієї ж статті Закону користуватися реєстровою інформацією у порядку спеціального доступу мають право:

1) органи державної влади та органи місцевого самоврядування - у випадках, передбачених законодавством, за умови що така інформація не може бути отримана у порядку електронної інформаційної взаємодії між реєстрами;

2) саморегульовані організації, банки, нотаріуси, юридичні особи публічного або приватного права, фізичні особи - підприємці, фізичні особи, які здійснюють незалежну професійну діяльність, ліцензіати, сертифіковані особи - для цілей та у випадках, встановлених законодавством;

3) фізичні та юридичні особи - щодо реєстрової інформації, яка може надаватися за плату (яка входить до складу плати за відповідні послуги реєстрів) необмеженому колу осіб;

4) міжнародні організації та їх об'єднання - у випадках та обсязі відповідно до міжнародних зобов'язань України;

5) правоволодільці - щодо реєстрової інформації про себе, власне майно, майнові та немайнові права, спеціальні статуси тощо.

Користування реєстровою інформацією у порядку спеціального доступу здійснюється у формі надання доступу до інформації реєстрів у режимі читання, а також у формі витягів, довідок, інформаційних, статистичних та аналітичних звітів, доступу через прикладні програмні інтерфейси реєстрів, інформаційнокомунікаційну систему оператора та в інших, встановлених законом або іншими актами законодавства, згідно з якими створено реєстри, формах. Правоволодільці також мають право на отримання відповідної реєстрової інформації у формі документів, що створюються під час ведення реєстрів.

Користування реєстровою інформацією у порядку спеціального доступу здійснюється на платній основі, крім випадків, визначених законом або іншими актами законодавства, згідно з якими створено відповідні реєстри.

Таким чином, Законом визначено, що користування реєстровою інформацією здійснюється в порядку загального, спеціального доступу, а також в порядку електронної інформаційної взаємодії.

Зазначаємо, що згідно зі статтею 7 Закону, електронна (технічна та інформаційна) взаємодія реєстрів здійснюється безперервно. Електронна технічна взаємодія передбачає технічну та технологічну здатність реєстрів до обміну даними в режимі «електронний запит - електронна відповідь», взаємного пошуку та перегляду наявних даних, формування спільних масивів даних, документів та форм, автоматичного протоколювання всіх кроків та операцій зазначеної взаємодії за допомогою системи електронної взаємодії електронних ресурсів та/або програмних засобів відповідних ПС, інформаційних систем операторів, підключених до системи електронної взаємодії електронних ресурсів.

Електронна інформаційна взаємодія здійснюється за допомогою системи електронної взаємодії електронних ресурсів та/або програмних засобів відповідних ПС, інформаційних систем операторів, підключених до системи електронної взаємодії електронних ресурсів, у випадках та в обсязі, визначених цим Законом, законом або іншим актом законодавства, згідно з якими створено відповідні реєстри.

Порядок електронної (технічної та інформаційної) взаємодії затверджується Кабінетом Міністрів України.

Також, абзацом першим частини другої статті 43 Закону визначається, що надання та отримання реєстрової інформації в порядку електронної інформаційної взаємодії між реєстрами здійснюються виключно за допомогою Системи електронної взаємодії електронних ресурсів в електронній формі у виді наборів реєстрових даних та/або інформації про їх наявність чи відсутність у відповідному реєстрі, посвідчених встановленими законом засобами електронної ідентифікації.

Враховуючи зазначене, рекомендуємо:

- абзац другий пункту 4 частини третьої статті 10 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» викласти у такій редакції:

«Електронна інформаційна взаємодія Державного реєстру прав та Єдиного реєстру боржників здійснюється засобами системи електронної взаємодії електронних ресурсів у порядку, визначеному Міністерством юстиції України.»;

- у запропонованій редакції абзацу шостого частини третьої статті 9 Закону України «Про виконавче провадження» зазначити, що перевірка щодо наявності/відсутності відомостей про власника майна в Єдиному реєстрі боржників здійснюється шляхом електронної інформаційної взаємодії Єдиного реєстру боржників із державними електронними базами даних та реєстрами засобами системи електронної взаємодії електронних ресурсів в порядку, визначеному Міністерством юстиції України разом з державними органами, що є їх держателями.

Враховуючи зазначене, за результатами обговорення Комітет ухвалив:

1. Рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань правової політики врахувати зауваження та пропозиції під час підготовки та розгляду проекту Закону про внесення змін до деяких законів України щодо спрощення виконавчого провадження через цифровізацію (реєстр. № 14005 від 04.09.2025), поданого народним депутатом України Мотовиловцем А.В. та іншими народними депутатами України.

2. Направити Висновок про розгляд цього законопроекту до Комітету Верховної Ради України з питань правової політики.

Голова Комітету

М. КРЯЧКО